

NÍZKE TATRY DUMBIER

■ Pavol Chrenčík, foto: autor

➤ Jedného pekného dňa, presnejšie začiatkom septembra sme zažili niečo, o čom sme ani netušili, že by sme mohli na Slovensku nájsť. Dnešný trail mesiaca splňuje tie najnáročnejšie merítka aké môže zhýčkaný bajker požadovať.

Panoráma z ktorej sa zatočí hlava a zjazd na hranici sebazáchovy do Širokej doliny medzi Chopkom a Ďumbierom na severnú stranu zresetuje telo a myseľ do stavu zrelého k návšteve psychiatra. Nízkotatranská paľba, ktorú si tu dnes opíšeme je na stopéro najťažšie AM jazdenie, čo sme tu mali - ale kto sa bojí nemôže do lesa!

Po strašne dlhej dobe sa nakladáme do vlaku smer Liptovský Mikuláš. Bohužiaľ expedičný Opel „Jelínek“

sa rozhodol trucovať a neostávala iná možnosť ako veriť pravidelne meškajúcim Slovenským železniciam. Už vo vlaku vidíme srandovne vyobliekaného človeka v elastákoch a tretrách. Takto teda vyzeráme pre ostatných ľudí aj my? Sranda, týpek sa dal s nami do reči (podľa hesla „vrana k vrane sadá“) a dozvedáme sa že ide pretekať v časovku do vrchu na Smrekovicu (veru aj tam vám to niekedy musíme ukázať). Takéto zábavky už mám dávno za sebou a časy naháňania sa za stopkami sú

nenávratne preč. Kto raz okúsi surovú podobu mountainbiku, nemá šance na návrat do sveta odľahčených gúm, rovných „ridítok“ s rohami a podobných trápností... My si dnes servírujeme päťdesiat kilákovú porciu prešpikovanú tisícpäťsto výškovými metrami. Pre naozajstných sadistov je prichystaná nosičská a „nijako nevynechateľná“ vložka pred aj za Štefáničkou. Turisti si zase prichystajú pohľady typu „to načo sem nesú“ a naši najsamlepší kamaráti – ochránari si dajú pre dnešok hádam šlofíka.

Ráno vystupujeme v „Liptáku“ a počasie nemôže byť lepšie. Včera a predvčerom pršalo, a určite sa nájde aj nejaké blato, ale nič pre čo by sme sa mali vzrušovať. Zo stanice to zvrtneme cez celé mesto až do Liptovského Jána, po asfalte nastúpame prvé metre cez Jánsku dolinu. Modrá turistická značka, tá nám pomôže v orientácii až po chatu známeho generála Milana Š. (túto sezónu úraduje neuveriteľne pekná barmanka). Stúpanie až po rázcestie pri horárni, myslím, že sa to volalo „pred Bystrou“ je jedným slovom nuda. Prvá

časť naozajstného stúpania začína až odtiaľto. Ja už som tu raz bol, ale naložil som do gatií, keď som na chodníku obišiel dve medvedie lajny a hanebne som to otočil. Domáci Liptovský chlapi by medvedovi dve – tri zavesili z poznámkou, že ak sa ešte raz vysere na chodník ho zmastia znova. Ja polepený „západňár“ radšej ujdem... Dnes mám zo sebou návnadu v podobe kolegu Paedra. To by mohlo fungovať...

Ako v každom národnom parku aj tu v Nízkych Tatrách nechýba nádherne vyrábaný kus lesa a zdecimovaný svah po ľavej ruke. Nemajme to však nikomu za zlé, veď až my cyklisti sme tou najväčšou skazou pre hory Slovenska, keď našou nevyberanou jazdou devastujeme terén. Preto širokársky holorub beriem ako menšie zlo oproti nášmu dnešnému prejazdu národným parkom. Príroda sa hádam dá do poriadku po oboch katastrofách. Stupák po modrej je navštevovaný sporadicky. My sme nemali to šťastie, aby sme niekoho stretli. Pokoj a krásne scenérie dodávajú dnešku punc perfektnej roboty. V dobrom

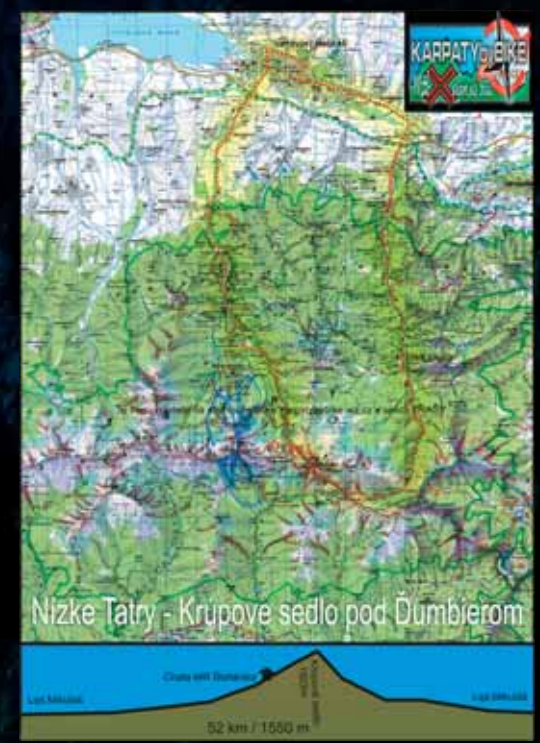

svetle sa aj lepšie fotí, no nie? Šliapeme stúpaním až po okraj lesa, celý čas sa to dá v sedle a nepredstavuje nijaký náročný boj. Tá pravá zábava začína až teraz. Singel zarezaný po svahoch nad bystrinou Štiavnička je miestami náročný a niekedy treba vypnúť tretu, preniesť

cez balvan alebo zarastený úsek a fučať ďalej. Po ľavej strane vidno Bocianske sedlo a zberáčov čučoriedok, sprava zas masív Ďumbiera. Najvyšší Nízkotatranský vrch dnes obídeme z troch štvrtín až do Krúpového sedla. Na mape je to pekne vidno. Keď som si pozeral v mape vrstevnice,

že čo nás čaká za prevýšenie, nemal som predstavu koľko sa toho bude v sedle dať vydupať. Realita je vcelku priaznivá a nad naše sily je až záverečná pasáž pod Štefánickou (1728 m). Ak je povolené snívať, vieme si predstaviť zopár terénnych úprav a dal by sa aj záver. Hudobné nástroje typu krompáč a lopata by pomohli dotvoriť jazdný trail bez akýchkoľvek pochybností. Nedávno predstavené Rychleby bojovali s nezjazdnejším terénom a podarilo sa. Viem, sme na Slovensku už nepoviem na túto tému ani slovo...

Spotený sa dolopotíme na preplnenú horskú chatu. Totálny raj pre chlapov: Samá vyšportovaná kočka, ešte krajšia barmanka a čapované pivo s kapustnicou. Môže si normálny heterosexuál priať viac? Možno tým, že tu nie je klasický prístup autom sa vyfiltrovala lenivejšia a tlstejšia časť nežného pohlavia a do hôr sa vyseletovala len smotana. Možno je to nejaká forma odmeny za vynaloženú námahu, a možno je to typ obľbováku pred nasledujúcim nosením enduro bajkov cez dvesto metrov prevýšenia.

Tak veru, je čas utrieť sliny a nasadnúť. Vykameňovaná magistrála a singel s kameňmi potrápi aj v priemernom sklone. S pokojným svedomím prehlasujem, že traverz južnej strany Ďumbiera je technicky náročný, hlavne keď človek lapá po dychu a na niektorých miestach sme rezignovali. Turisti sa správali zdvorilo a pri pohľade na bojujúcich tridsiatnikov v červenožltých dresoch púšťali stopu. Na oplátku sme im ďakovali aby vedeli, že si to vážime a dobré vzťahy medzi oboma táborami ostali

v norme aj naďalej. Zabudol som pripomenúť – od chaty je to červená značka, spolu so zelenou. Modrá sa odpojuje v rázcestí pod Krúpovým sedlom, to si zapamätáte isto. Bajky na „plecá“ a hybaj navrch. Ako si tak nesieme, začujem trefnú poznámku od turistu pred nami adresovanú pravdepodobne jeho žene: „Ty sa sťažuješ, že kadiaľ tie chodníky stavajú, pozri tu chlapci si tadiaľto ešte zoberali stopu. Na oplátku sme im ďakovali aby vedeli, že si to vážime a dobré vzťahy medzi oboma táborami ostali

Krúpové sedlo, východne od vrcholu 2043 metrového Ďumbiera a tiež hneď pod Krúpovou Hoľou – jej severný skalný zráz budí rozmermi rešpekt, je to riadny kus šutráka.

Panoráma? Škoda hovoriť – dokonalá. Tristošesťdesiat stupňov musí stačiť aj krátkozrakému zo zahmlenými okuliarmi. Západné, Vysoké aj Nízke Tatry, Chočské Vrchy, Veľká Fatra aj Poľana. No zbytočne tu mudrujem, kto rád také tie fotky do rodinného albumu s horami v pozadí je na správnom mieste. My takú jednu dopriavame zaľúbenému páriku, keď si nasadzujem kolenačky. Nevieť či vám to mám povedať rovno, ale šak stratiť na dva a pol kilometrovom úseku viac než 500 (slovom päťsto!!!) výškových metrov je bohapustá ignorácia gravitačného zákona. Tým, ktorým logické zmýšľanie trvá dlhšie pomôžem: mal som na mysli, aby ste sem nenosili svoje XC „hrkadlá“

a zbytočne ich vláčili aj dole. Tu sa pohybujeme v obzvlášť náročnom teréne s exponovanými partiami a nepríjemným podkladom, plným voľných šutrákov. Vlastne, keď sa postavíte čelom k severu a uvidíte padajúci singel do Širokej doliny skrútený v desiatkach utiahnutých zákrut bude každému všetko jasné. Rešpekt a štipka opatrnosti je na mieste. Hlavne, keď ste tu po prvý krát ako my. Sedlo zasúvam do rámu, ovládateľnosť nad bajkom a práca s ťažiskom je správny recept na lepšiu jazdu. Zapínam tretry a ideme do toho! Pokiaľ chytím rytmus mám problém sa vôbec do zákrut dostať, Paedrový sa to darí o poznanie lepšie aj tak niektoré z prvých točiek sú nad naše sily. Chcelo by to odpratať balvany priamo v stope aby sa človek ako-tak udržal. Druhý variant po žltej značke je vidieť po pravej strane a je „stopro“ zjazdnejšia, navyše sa napája na našu zelenú do toho najlepšieho, čo ponúka

táto nezalesnená časť trailu a navyše zjazdíte hranu nad spomínaným severným zrázom. Po žltej sa dá pokračovať aj po bočnom hrebeni na Tanečnicu (1681 m), ale o tom zase inokedy. Podklad je vlastne vychodené koryto, v momente, keď obchádzam krajom prekážku utíha sa pod predným kolesom hlina, okamžite rýchlosťou svetla som oboznámený detailne o miestnej flóre. Papulou „vyboškávam“ zem, ako keď pápež prilieha do nejakej novonavštívenej krajiny, ani som nestihol pustiť lastovice. No tak premiéru mám za sebou, už to bude hádam lepšie. Dorovnáť potočené rajdy a ide sa znova.

Už je to „to pravé“ allmountainové peklo, chvíľu trvalo stratiť zbytočný rešpekt, no od tohto momentu neexistuje prekážka! S Paedrom sa krútime dole kopcom a nestačíme sa diviť, aká paráda nás tu čakala. Spodný úsek stále nad lesom je podobný ako ma-

gistrála z druhej strany, len s tým rozdielom, že prudko klesá. Bacha, pretože do dier medzi vydláždenými kameňmi je diera akurát na široký plášť. O následkoch nie je potrebné oboznamovať. Keď už spomínam plášte, tu som definitívne zanevrel na bezdušové systémy (mám na mysli tie, ktoré robia z obyčajného ráfiku a gumy tubeless). Mám nahodenú už tretí variant, zakaždým od iného výrobcu (Joe's no tubes, Zefal a ešte jeden, čo si nepamätám názov). Z vlastnej skúsenosti vás varujem pred používaním tohto riešenia v ťažkom teré-

ne. Pokiaľ sa jedná o maratónske jazdenie a podobne – nevidím problém, no tu v Tatrách nedostalo takéto riešenie šancu a v bočnom náklone, keď sa šlo po skale sfúklo behom sekundy. S božou pomocou to dostanem do normálu, schopného jazdy a valím ďalej. Po kameňoch prehupsneme potok Demänovka. Bohužiaľ v ňom netečie chlast zo zelenej fľašky, ale studená voda. Trojlitrový rezervoár bych neváhal naplniť a o zábavu by bolo postarané!

Paedr mi prefrčal popred objektív a musím ho rýchlo nas-

ledovať, aby zase on počkal niekde na mňa s foťákom. Čo sa týka lesa, tak je to snáď ešte lepšia paráda. Chodník je plný „obliakov“ a koreňov, opäť technická lahôdka, tentoraz bez zákrut. Zelená značka je správnou voľbou, pre technicky orientovaných jazdcov – dám za to aj vlastné trenky a patrí bezpochyby k málo trailom svetovej triedy u nás. Výhľady a náročnosť ju k tomu priamo predurčujú. Sranda po zelenej, ale zďaleka nekončí aj keď je nachvíľu pokazená (ako inak) ťažbou. Dá sa to viac-menej obísť krajom, kde je prešliapaný od turistov chodník, ale konáre

a palice netešia výplety na kolesách. Je to ale nepodstatné, pretože aj keď cesta vyústi na asfaltku z Demänovskej doliny s radosťou ju odignorujeme. Stačí sa dobre pozrieť napravo, ako sa tam tiahne rytmický singel popri potoku. Naozaj sa neulakomte a uvidíte ako zábavný môže byť kus singla, ktorého pôvodným poslaním bolo vypratať chodcov z hlavnej cesty. Takto pekne sa dobajkujeme o kilometre nižšie až k Demänovskej ľadovej jaskyni. Odtiaľ je to už len asfalt do Liptovského Mikuláša. Na záver ešte dobrá rada od hovädá: v žiadnom prípade

nezastavujte na pivo v krčme zvanej Skleník. Verte mi, spravíte dobre...

Čo k tomuto máme vôbec dodať? Za tuzexového počasia je to neskutočná krása, odmenená za drinu a nosenie. Úplne to vystihuje refrén jednej songy od kapelky Anonym kids „Život sú výhry, ale aj pády, je to dlhá púť – čo má grády!“ Možno sa raz dožijeme momentu, kedy budú bajkerské trasy vedené tadiaľ, kadiaľ si to prajú tí, ktorí ich

mienia používať. S pokojom prehlasujem, že pár úprav by ju dorovnali k Alpským stáli- ciam. Dovtedy musíme dúfať, že pri podobnom výlete sa vyhneme ochranárom, ktorí vidia ťažkú lešnú techniku vyvážať do zahraničia drevo priamo pod nosom. Ale keďže proti veľkému biznisu moc nezmôžu, jednoduchšie je sťažiť to cyklistom, ktorí majú prírodu možno rovnako radi ako oni... Dovidenia v rozumnejších časoch. ✱

